

In memoriam: Bram

Niko Koffeman

Op 3 december werd wolf Bram op de Utrechtse Heuvelrug door jagers geschoten in opdracht van de provincie Utrecht. Voor het eerst in 150 jaar werd er een wolf gedood in dit gebied. Een commentator van Dagblad Trouw schreef: “Terwijl Bram over de Utrechtse Heuvelrug hinkte – hij was na een aanrijding mank geworden – zal hij het niet beseft hebben: weinig dieren hebben zo’n grote pootafdruk achtergelaten in de annalen van de Nederlandse politiek, ambtenarij en rechtspraak”

Uit kennelijke angst voor de publieke opinie en een grote mate van onwennigheid rond de vestiging van een toppredator in de Utrechtse natuur spendeerde de provincie miljoenen aan het inwinnen van adviezen, het zich indekken tegen mogelijke verwijten, het rekening houden met jagersbelangen en de wensen van landgoedbeheerders en het voeren en/of te elfder ure intrekken van juridische procedures.

Bram was een nakomeling van de Noord-Veluwse roedel, het eerste paar dat zich in 2019 vanuit Duitsland in Nederland vestigde. Hij verliet de roedel om een eigen territorium te zoeken en in 2023 werd zijn DNA voor het eerst aangetroffen op de Utrechtse Heuvelrug rond Austerlitz en landgoed Den Treek (zie ook pagina 6 e.v.). Zelfbenoemde wolvenkenners, die waren ingeschakeld door de provincie Utrecht, waren er aanvankelijk van overtuigd dat Bram een overmoedige puberwolf was, die op zoek was naar gezelschap. Hij zou er daarom een gewoonte van maken om loslopende honden te benaderen. Die

waren er veel op de Utrechtse Heuvelrug want het is een drukbezocht wandelgebied. Later bleek dat ze er volkomen naast zaten. Bram was de vader van een roedel, die zich aanvankelijk had gevestigd op het militaire oefenterrein op de Leusderheide. Dat is een voor het publiek verboden gebied en zolang er niet werd geoefend, was het er uitermate rustig.

In oktober 2024 werd Bram aangereden door een auto, waarna hij enigszins mank liep. Beheerders van jachtlandgoederen zien de wolf als conflicterend met hun eigen jacht- en vastgoed-

belangen en pleitten daarom al vanaf de aanvang voor afschot. Net als de directeur van de Hoge Veluwe, die zei dat de wolf in zijn park moest 'ophoepelen, maakt me niet uit hoe' vroeg ook de beheerder van landgoed Den Treek een kansloze afschotvergunning aan voor de *hele* wolvenroedel, ouderdieren én welpen. Wettelijk uitgesloten, maar kennelijk was deze actie gericht op beïnvloeding van de publieke opinie via media-aandacht. En die was er voor de vermeende 'probleemwolven' dan ook volop.

Hoewel Bram nooit aandacht toonde voor mensen, maar in zijn pogingen om z'n gezin te beschermen alleen zorgzaam gedrag liet zien om z'n welpen en hun nestgebied te beschermen, is er alles aan gedaan om de indruk te wekken dat Bram een gehabituëerde wolf met probleemgedrag was. Dat zou zijn doodvonnis moeten rechtvaardigen. De incidenten waarbij Bram als probleemwolf betrokken zou zijn, zijn eenvoudig te weerleggen. Zo is het kind, dat door Bram omver werd gelopen, door het dier over het hoofd gezien in zijn run naar een loslopende hond. Het hondje van een medewerkster van de provincie, dat spoorloos verdween, bevond zich (niet aangeliend) in een wolvengebied bij een ecoduct. Het kind, dat in Austerlitz aange-

Ouderliefde is wolf Bram volstrekt ten onrechte noodlottig geworden

vallen zou zijn, hield lichte verwondingen over aan zijn ontmoeting. Dat kan onmogelijk geduid worden als agressief of aanvallend gedrag van Bram. Maar Bram werd ondanks dat alles ter dood veroordeeld en werd 'preventief' afgeschoten, terwijl de preventieve maatregelen zich juist hadden moeten richten op inrichting van rustgebieden, een aanlijngedod voor honden en duidelijke waarschuwborden rond het leefgebied van de wolf.

Bram is het slachtoffer geworden van onwil, onwennigheid, lupofobie en de hang naar schijnzekerheid.

Zijn dood heeft niets opgelost, geen wijziging gebracht in de veiligheidssituatie op de Utrechtse Heuvelrug. Bram is geofferd op het altaar van de publieke opinie. Bram heeft niets gedaan dat afwijkt van wat z'n ouders

hem hebben geleerd. Hij raakte vooral gewend aan het benaderen van mensen door mee te lopen met loslopende honden in zijn leefgebied. Zijn teefje Eva zal nu zelf voor de drie overgebleven welpen moeten zorgen. Het is te hopen dat er alsnog preventieve maatregelen genomen zullen worden om onnodige problemen te voorkomen. Alleen dan is de dood van Bram niet volkomen zinloos geweest.

#RIP Bram. Je was een vriendelijke, zorgzame en nieuwsgierige wolf, die zorgde voor onwennigheid bij Utrechtse mensen.

Wolf Bram (met enkele andere wolven uit de roedel) op de Utrechtse Heuvelrug. Foto's Ramon van Bentum.

